

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-937

19.12.2023

Storebrand Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Tyveri fra bod – erstatningsoppgjør – aldersfradrag.

Etter innbrudd i kjellerboden sendte sikrede inn tapsliste til foretaket. Foretaket ba om ytterligere dokumentasjon for enkelte av gjenstandene. Sikrede sendte dette og opplyste samtidig at hun nok hadde beregnet feil for blant annet stjålne pins. Hun oppjusterte verdien fra kr 12 000 til kr 24 000. Foretaket utbetalte erstatning på grunnlag av sikredes liste med verdiangivelser, men foretok aldersfradrag på en rekke gjenstander. Sikrede var uenig i fradragene og justerte også listen på ny, herunder for et gullsmykke. Foretaket ba om ytterligere dokumentasjon og anførte at det ikke kunne utbetale mer før gjenstander var dokumentert med kvittering eller lignende. Sikrede var uenig i at foretaket kunne be om mer dokumentasjon for gjenstander det allerede hadde akseptert at var borttatt, og verdien av disse. Foretaket opprettholdt at sikrede ikke hadde krav på ytterligere erstatning før hun eventuelt hadde fremlagt mer dokumentasjon. Nemnda kom til at sikrede hadde krav på ytterligere erstatning for noen av gjenstandene, herunder at det ikke skulle gjøres aldersfradrag for pins, antikke smykkeskrin, tradisjonelt maleri håndmalt på steinmateriale, navnesmykke i gull og smykke med diamant. Nemnda viste i den forbindelse til at den vanskelig kunne se at dette var gjenstander som slites eller forringes nevneverdig over tid.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om ytterligere erstatning etter tyveri fra bod.

Sikrede ble frastjålet en rekke gjenstander etter innbrudd i kjellerbod. Sikrede meldte tyveriet til foretaket vedlagt liste over borttatte gjenstander med samlet verdi angitt til kr 76 044.

Foretaket ba om en nærmere redegjørelse for enkelte av gjenstandene. Sikrede svarte 14.2.23 og opplyste blant annet at prisen hun hadde oppgitt på pins i den første tapslisten hadde vært for lav, og at gjennomsnittsprisen nok lå på kr 200, uten å medregne samlerverdi. Sikrede opplyste også at hun ikke hadde full oversikt over alt som var borte, og hun lurte på hvordan hun skulle melde eventuelt nye ting hun oppdaget var borte.

Foretaket utbetalte 17.2.23 kr 32 331 i erstatning etter fradrag for egenandel kr 4 000. Foretaket hadde blant annet lagt til grunn den høyere prisen på pins (kr 24 000 mot tidligere kr 12 000) i oppgjøret. Det var gjort aldersfradrag på en rekke gjenstander i oppgjøret, herunder de nevnte pins.

Sikrede var uenig i oppgjøret og hvordan erstatningen var regnet ut. Hun hadde oppgitt nøkterne gjenanskaffelsespriser, og hun reagerte på aldersfradragene foretaket hadde benyttet.

Foretaket svarte at det hadde lagt til grunn aldersfradrag i henhold til vilkårenes pkt. B.6.2.2 fordi brukte gjenstander ble erstattet med nye. Foretaket informerte også om at dersom saken skulle vurderes på nytt, trengte det dokumentasjon på kjøp av de tapte gjenstandene i form av kjøpskvitteringer og skjermbilder av hva tilsvarende gjenstander kostet i dag.

Sikrede reagerte på at foretaket først når hun var uenig i oppgjøret ba om ytterligere opplysninger, mens det tidligere hadde lagt til grunn de opplysningene hun hadde gitt i tapslisten. Sikrede sendte noe ytterligere dokumentasjon. Hun påpekte også at enkelte gjenstander var tatt helt ut av oppgjøret, herunder esker til Apple-produkter. Sikrede viste til at et raskt søk på finn.no ville vise at slike esker hadde en verdi. Videre forklarte sikrede at hun hadde lagt til grunn feil gullpris og vekt på et smykke hun hadde meldt tapt. Hun oppjusterte verdien til kr 19 080 (mot tidligere kr 10 000).

Foretaket fulgte opp med ytterligere spørsmål om en del av gjenstandene på tapslisten, herunder hvorfor sikrede oppbevarte gjenstander av høy verdi i en kjellerbod. Sikrede svarte påfølgende dag og forklarte at hun bodde i en liten leilighet med begrenset oppbevaringsplass og derfor hadde flere gjenstander i boden. Hva gjaldt de mer kostbare smykkene skrev sikrede følgende:

Jeg oppbevarer primært ikke smykker i boden. Smykket "X" brukte jeg ikke lenger etter at jeg endret en bokstav i navnet mitt. Intensjonen var å ta dette med til [utland] for å få det omlaget slik at alle bokstavene i navnet mitt kom med. Jeg hadde det oppbevart i "minneboksen" min, og reflekterte ikke godt nok over at smykket lå der. Tilsvarende gjelder ringen fra Bvlgari, som også er fra [utland]. Stenen på den ene siden var falt av ca ett år tidligere, jeg mener også den var noe løs i det ene festet. Heller ikke denne brukte jeg og hadde intensjon om å få fikset. Hva gjelder Arne Nordlie smykket, så er det fra en eks kjæreste og ikke noe jeg brukte etter forholdet tok slutt.

Foretaket svarte at utbetaling i saken hovedsakelig var gjort med utgangspunkt i sikredes opplysninger om verdier da hun ikke hadde kvitteringer på kjøp av de dyreste gjenstandene. Foretaket skrev at uten dokumentasjon på erverv/kjøp av gjenstandene kunne det ikke utbetales ytterligere erstatning.

Sikrede klaget på foretakets beslutning om ikke å utbetale ytterligere erstatning. Hun påpekte at foretaket allerede hadde lagt til grunn de dyrere gjenstandene i oppgjøret som var utbetalt, men med betydelige aldersfradrag. Sikrede mente at foretaket ikke kunne gjøre aldersfradrag med henvisning til at det ikke forelå kvittering, og at enten erkjente foretaket at gjenstanden var borttatt og gjorde korrekte beregninger deretter, eller så lar foretaket være å beregne erstatning for gjenstanden og gir en saklig begrunnelse for det. Sikrede viste til at det i det aller vesentlige var fremlagt kvitteringer, og der det manglet var det fordi det var tale om gaver eller ting som var kjøpt for lenge siden og ting det ikke var naturlig å ha bilde av. Hun reagerte også på at det var trukket aldersfradrag på gjenstander som i liten grad forringes.

Sikrede klaget saken inn for Finansklagenemnda.

Sikrede krever ytterligere erstatning etter tyveriet. Foretaket har først erkjent ansvar og deretter kuttet betydelig i utbetalt beløp uten videre begrunnelse. Kvitteringer på kjøp var i det alt vesentlige fremlagt, ellers forelå dokumentasjon på eierskap. Når begge deler manglet, var det fordi det var gaver eller unaturlige gjenstander å ha bilder av. Foretaket kan ikke stille urimelige krav til dokumentasjon. Foretaket har også beregnet aldersfradrag for mange gjenstander som i liten grad slites eller forringes. Foretaket har ikke anledning til å be om ytterligere dokumentasjon på gjenstander det allerede har erkjent ansvar for.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for ytterligere erstatning og anfører at erstatningen i henhold til vilkårenes pkt. B.6.2.2 beregnes til hva det vil koste å kjøpe tilsvarende gjenstand på skadedagen, og at det gjøres fradrag på grunn av alder, bruk og slitasje. Ifølge pkt. B.7.2 har sikrede dokumentasjonsplikt ved skadeoppgjør. Foretaket har hensyntatt aldersfradrag på eldre gjenstander, og grunnet manglende innsendt dokumentasjon er det ikke grunnlag for ytterligere erstatningsutbetaling i saken. Subsidiært er erstatning for gjenstander kjøpt i utlandet, og som ikke er deklartert, begrenset til gjeldende beløp for tollfri innførsel. Sikrede har ikke dokumentert at

gjenstander/smykker som er opplyst kjøpt i utland var fortollet. Erstatningen for disse gjenstandene kan dermed ikke overstige kr 6 000.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på ytterligere erstatning etter tyveri fra bod.

Foretaket har utbetalt erstatning basert på den tapslisten sikrede leverte. Foretaket gjorde i oppgjøret aldersfradrag med ulik størrelse for mange av gjenstandene. Da sikrede klaget på oppgjøret ba foretaket om ytterligere dokumentasjon før det ville vurdere saken på ny.

I utgangspunktet er det sikrede som har bevisbyrden for sitt krav, men når foretaket aksepterer kravet slik det er meldt, mener nemnda dette må regnes som et tilsagn om ansvar for de gjenstandene som er omfattet av skademeldingen. Foretaket kan da ikke senere anmode om ytterligere dokumentasjon for å verifisere eierskapet eller den verdien sikrede har angitt. Erstatningsoppgjøret angir en liste over hvilke gjenstander det er tilbudt erstatning for og verdien for disse, og foretaket må da anses å ha akseptert både eierskap og verdi for disse gjenstandene.

Sikrede anfører at aldersfradragene er satt for høyt.

Foretaket har anført at det er foretatt aldersfradrag i henhold til vilkårenes pkt. B.6.2 som angir at det ved gjenanskaffelse gjøres fradrag for verdiøkning ved at brukte ting blir erstattet med nye i henhold til følgende tabell:

Gjenstand	Antall år uten aldersfradrag	Aldersfradrag i % per år	Maks fradrag
Klær og skotøy	1 år	10 %	80 %
Elektrisk innretning, maskin eller apparat	5 år	10 %	80 %
Mobiltelefon og datautstyr	1 år	20 %	80 %
Sykkel, el-sykkel og el-sparkesykkel	3 år	10 %	80 %
Andre gjenstander enn nevnt over	5 år	5 %	80 %

Samme vilkårs punkt angir at det ikke beregnes fradrag for gjenstander som i liten grad slites eller forringes dersom tingens verdi ved skadetidspunktet var 75 % eller mer av nyverdi. Denne verdien beregnes ut fra tingenes alder, slitasje, sannsynlig brukstid og nedsatt anvendelighet.

Foretaket har foretatt 80 % aldersfradrag i erstatningen for pins, antikke smykkeskrin, tradisjonelt maleri håndmalt på steinmateriale og et navnesmykke i gull. Nemnda kan vanskelig se at dette er gjenstander som slites eller forringes nevneverdig over tid, og i henhold til vilkårene skal det da ikke beregnes fradrag. Hvis det ikke er grunnlag for aldersfradrag, må foretaket erstatte gjenstandene uten fradrag i henhold til den verdi som ble akseptert ved oppgjøret 17.2.23. Sikrede har senere endret verdien for smykket i gull da hun fant at gullprisen var høyere enn hun hadde lagt til grunn, og at smykket var tyngre enn hun først hadde antatt. Foretaket har imidlertid ikke akseptert mer enn den opprinnelige verdiangivelsen på kr 10 000, og er bare bundet av denne verdiansettelsen.

Ut fra dette er foretaket ansvarlig for å erstatte pins med kr 24 000, antikke smykkeskrin med kr 4 000, tradisjonelt maleri med kr 2 000 og navnesmykke med kr 10 000, med fradrag for allerede utbetalt erstatning for disse gjenstandene.

For Arne Nordlie-smykke med diamantsteiner har foretaket foretatt et aldersfradrag på 35 %. Det er uklart hvorfor et slikt fradrag er gjort. Et smykke med diamanter kan vanskelig sies å slites eller forringes nevneverdig over tid. Foretaket må i så fall være ansvarlig for å erstatte smykket med kr 2 000, med fradrag for allerede utbetalt erstatning.

Ringene fra Bvlgari er erstattet med 70 % fradrag. En slik gjenstand vil i utgangspunktet ikke tape verdi over tid. Sikrede har imidlertid oppgitt at stenen på den ene siden manglet. Det er klart at dette medfører redusert verdi sammenlignet med en komplett ring, men nemnda har ikke grunnlag for å vurdere hvor stor en slik verdireduksjon vil være. Hvis sikrede mener verdien er satt for lavt, må dette dokumenteres med en takst eller lignende.

Sikrede bestrider aldersfradrag på 70 % for rettetangen og viser til at dette var en sjelden modell og til annonser på finn.no for å underbygge dagens verdi. I henhold til tabellen for aldersfradrag skal det gjøres 10 % fradrag per år for "elektrisk innretning, maskin eller apparat", men uten fradrag de første fem årene. Rettetangen var fra 2012, og 70 % fradrag blir da korrekt. Selv om sikrede har lagt frem annonser som viser at angivelig tilsvarende rettetang forsøkes solgt for kr 1 800, kan nemnda ikke se at det er grunnlag for å legge en annen verdivurdering til grunn enn hva vilkårene gir anvisning på. Sikrede har derfor ikke krav på ytterligere erstatning for rettetangen.

Sikrede bestrider at det skal gjøres aldersfradrag på lommebok og sminkepusing fra Bvlgari. Foretaket har gjort fradrag for 45 % for begge gjenstandene, som etter det opplyste var fra 2010. Selv om designvesker nok i mange tilfeller beholder sin verdi også med alder, mener nemnda gjenstander som lommebok og sminkepusing normalt får bruksmerker/slitasje som kan trekke ned verdien. Sikrede har oppgitt at gjenstandene var i god stand, men dette er ikke nærmere dokumentert. Slik saken er opplyst kan nemnda ikke se at det er grunnlag for å legge til grunn at verdien var minst 75 % av nyverdi på skadetidspunktet. Vilårene gir da grunnlag for aldersfradrag. Foretakets fradrag på 45 % er følgelig i tråd med vilårene.

Sikrede oppga i sin første tapsliste tre mobildeksler til samlet kr 900 og to airpodsdeksler til samlet kr 400. Foretaket har lagt til grunn disse verdiangivelsene og gjort 40 % aldersfradrag. Nemnda forstår dette slik at foretaket har vurdert gjenstandene under kategorien "mobiltelefon og datautstyr" hvor det i henhold til tabellen i vilårene gjøres 20 % fradrag for hvert år gjenstanden er eldre enn et år. Dekslene ble oppgitt kpt i 2021, og med fradrag for 2022 og 2023 er det således i utgangspunktet riktig med 40 % fradrag. Sikrede har imidlertid lagt frem dokumentasjon på at dekslene ble kpt for henholdsvis 86,85 og 63,50 euro. Det er ikke lagt frem dokumentasjon på hvor mye sikrede betalt i norske kroner, men legger man for enkelhets skyld til grunn en kurs på 10, utgr dette kr 869 og kr 635. Den totale differansen mellom summen foretaket har lagt til grunn for erstatningsberegningen, og summen sikrede har dokumentert at hun har betalt, er således kr 204. Erstatningen skulle derfor vært kr 122,40 høyere enn hva foretaket har utbetalt for dekslene.

For øvrige gjenstander er det ikke fremlagt dokumentasjon som tilsier at foretakets erstatningsberegning er feil.

Foretaket anfører subsidiært at gjenstander innført til Norge uten tolldeklarering har begrenset dekning. Sikrede har ikke oppgitt at hun har kpt noen av gjenstandene det er krevd erstatning for i utlandet. Enkelte av gjenstandene skal hun ha fått i gave fra utlandet. Slik vilårene er formulert ("erstatning for gjenstander kpt i utlandet og som ikke er deklartert er begrenset til gjeldende beløp for tollfri innførsel"), vil begrensningen kun gjelder dersom sikrede, som er den som krever erstatning, har kpt gjenstanden i utlandet, jf. eksempelvis FinKN 2018-074. Denne anførselen kan derfor ikke føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (selskapsrepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).